

Iqtisodiyotni Rivojlantirishda Kichik Biznesning Ahamiyatini Oshirish

*Ulmasova Oygul Baxtiyorovna*¹

Annotatsiya: Ushbu maqola kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishdagi muhim rolini o'rganadi, ularning ish o'rinlari yaratish, bozorni kengaytirish va umumiy iqtisodiy barqarorlikka qo'shgan hissasini ta'kidlaydi. Kichik korxonalar innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash, raqobatni kuchaytirish va YaIM o'sishiga hissa qo'shish qobiliyati tufayli ko'plab iqtisodiyotlarning tayanchi sifatida tan olingan. Ularning bozor talablariga moslashishi va yangi mahsulot va xizmatlarni joriy etish qobiliyati ularni barqaror iqtisodiy taraqqiyotning muhim tarkibiy qismiga aylantiradi. Bundan tashqari, kichik biznesning joriy o'sish tendentsiyalari, ularning kengayishiga ta'sir etuvchi asosiy omillar, masalan, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, texnologik yutuqlar va moliyaviy resurslardan foydalanish ko'rib chiqiladi. Bundan tashqari, kichik korxonalarning mahalliy va milliy taraqqiyotga qo'shayotgan o'ziga xos hissasi tahlil qilinib, ularning ishsizlik darajasini pasaytirish, tadbirkorlarning imkoniyatlarini kengaytirish va ta'minot zanjirlarini mustahkamlashdagi o'rni ko'rsatilgan. Ushbu dinamikani tushunish siyosatchilar, investorlar va biznes egalari uchun tobora kuchayib borayotgan global iqtisodiyotda kichik biznesning muvaffaqiyati va barqarorligini oshiradigan strategiyalarni ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: biznes, tijorat, korxonalar, diversifikatsiya, hamkorlik, tajriba, takomillashtirish, samaradorlik.

KIRISH.

Yetti yil oldin Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev yurtimizda agroklastarlar barpo etish masalasi g'oyasini ilgari surgan edi. Hozirgi kunda klasterlarni tashkil qilish va faoliyatini yuritish borasida asosiy ishlar amalga oshirilib, ular soni 800 tadan oshdi. Olim va mutaxassislarining ko'pchiligi bu yo'lni tanlashmoqda.

Kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishga qanday hissa qo'shishi haqida ba'zi asosiy fikrlar:

Iqtisodiyotni rivojlantirishda kichik biznesning rolini oshirish tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, yangi ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalar va inklyuziv o'sishni rivojlantirishning muhim strategiyasidir. Ish o'rinlarini yaratish: Kichik biznes ko'plab iqtisodlarda muhim ish o'rinlari yaratuvchi hisoblanadi. Kichik biznesning o'sishini rag'batlantirish bandlik imkoniyatlarini yaratishga, ishsizlik darajasini pasaytirishga va ishchi kuchi ishtirokini kuchaytirishga, shu orqali iqtisodiy rivojlanishni oshirishga olib kelishi mumkin. Mahalliy iqtisodiy ta'sir: Kichik biznes tarmoqlarni yaratish, mahalliy daromad olish va jamiyat ehtiyojlariga moslashtirilgan tovarlar va xizmatlarni taqdim etish orqali mahalliy iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi. Bu quyi darajadagi iqtisodiy barqarorlikni va barqarorlikni oshiradi. Innovatsiya va raqobat: Kichik biznes ko'pincha yangi g'oyalar, mahsulotlar va xizmatlarni joriy etish orqali bozorda innovatsiya va raqobatni keltirib chiqaradi. Ular xilma-xillik, ijodkorlik va samaradorlikni rag'batlantiradi, umumiy iqtisodiy dinamizm va o'sishga hissa qo'shadi. Ta'minot zanjirini diversifikatsiya qilish: Kichik biznes ta'minot zanjirlariga xilma-xillikni qo'shib, bozordagi buzilishlarga chidamlilikni oshiradi va iqtisodiy barqarorlikni oshiradi. Ular ko'pincha mahalliy manbalar va ishlab chiqarish bilan shug'ullanadi, tashqi bozorlarga qaramlikni kamaytiradi va mahalliy sanoatni mustahkamlaydi.

¹ Samarqand davlat veterinariya, chorvachilik va biotexnologiya universiteti, mustaqil, ilmiy-tadqiqotchi

Tadbirkorlikni rivojlantirish: Kichik korxonalar jismoniy shaxslarga o'z tadbirkorlik faoliyatini boshlash va rivojlantirish imkoniyatini berib, tadbirkorlikni rivojlantiradi. Kichik biznes egalari o'qitish, murabbiylik va resurslardan foydalanish orqali qo'llab-quvvatlash tadbirkorlik faolligini rag'batlantirishi va iqtisodiy taraqqiyotni rag'batlantirishi mumkin.

Ijtimoiy ta'sir: Kichik biznes marginallashtirish jamoalarni kuchaytirish, xilma-xillikni rag'batlantirish va ijtimoiy hamjihatlikni rag'batlantirish orqali muhim ijtimoiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ular qashshoqlikni bartaraf etish, gender tengligi va jamiyat rivojlanishiga hissa qo'shadi, jamiyatning umumiy farovonligini oshiradi.

Kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishdagi rolini oshirish uchun siyosatchilar va manfaatdor tomonlar turli strategiyalarni amalga oshirishlari mumkin: Eksport salohiyati: Xalqaro bozorlarga chiqish imkoniyatiga ega bo'lgan kichik korxonalar eksport daromadlarini oshirishi, raqobatbardoshlikni oshirishi va iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishga hissa qo'shishi mumkin. Eksportga tayyorlik, bozor ma'lumotlari va savdoni osonlashtirishda yordam ko'rsatish kichik biznesga global imkoniyatlardan foydalanishga yordam beradi.

Tadqiqot va usullar.

Kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishga qo'shayotgan hissasini kengaytirish uchun samarali strategiyalar va kompleks yondashuv talab etiladi. Mintaqaviy rivojlanishni rag'batlantirish orqali kichik biznes yirik shahar markazlaridan tashqarida ham iqtisodiy faollikni oshirib, qishloq va shaharlar o'rtasidagi farqni kamaytirishi mumkin. Bunday rivojlanish mahalliy iqtisodiyotning mustahkamlanishiga xizmat qiladi va yangi ish o'rinlarini yaratadi. Shu bilan birga, moliyaviy xizmatlarga oson kirish imkoniyatini oshirish kichik tadbirkorlarning kapital yetishmovchiligi muammosini bartaraf etishda muhim omil bo'lib, imtiyozli kreditlar, grantlar va investitsiyalarni jalb qilish orqali bizneslarning barqarorligini ta'minlashga yordam beradi. Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun esa kichik biznes ekologik jihatdan samarali faoliyat yuritishi, ijtimoiy mas'uliyatni oshirishi va innovatsion texnologiyalardan foydalanishi zarur. Bundan tashqari, hamkorlik va tarmoq aloqalarini kuchaytirish kichik bizneslarning texnologiyalar va tajribalarni almashish imkoniyatlarini kengaytiradi, bu esa innovatsiyalarni joriy etish va sanoat klasterlarini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Kichik biznes uchun qo'llab-quvvatlovchi ekotizimni rivojlantirish, jumladan, inkubatorlar, akseleratorlar va biznesni rivojlantirish xizmatlarini taklif etish tadbirkorlarning o'z g'oyalarini hayotga tatbiq etish imkoniyatlarini oshiradi. Shu bilan birga, inklyuziv siyosatlarining ishlab chiqilishi ayollar, yoshlar va kam ta'minlangan qatlam vakillariga tadbirkorlik imkoniyatlaridan foydalanish sharoitini yaratib, iqtisodiy o'sishga turtki beradi. Kichik biznes egalari uchun o'quv dasturlarini tashkil etish va ularga texnik yordam ko'rsatish ularga muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni egallash imkoniyatini taqdim etadi. Shuningdek, tartibga solish jarayonlarini soddalashtirish va ortiqcha byurokratik to'siqlarni kamaytirish kichik biznesning samarali ishlashiga xizmat qiladi. Kichik biznesni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan siyosat va dasturlarning samaradorligini baholash va monitoring qilish esa resurslarni samarali taqsimlash va iqtisodiy natijalarni maksimal darajada oshirish uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali kichik bizneslarning iqtisodiy rivojlanishga qo'shadigan hissasi oshirilib, jamiyatlar barqaror iqtisodiy o'sish va innovatsiyalar orqali mustahkam taraqqiyot sari yo'l olishi mumkin.

Natija va Muhokamalar.

Risklarni boshqarish strategiyalari, favqulodda vaziyatlarni rejalashtirish va sug'urta qoplamalari orqali kichik biznesning iqtisodiy zarbalar, tabiiy ofatlar va bozor noaniqliklariga chidamliligini oshirishga yordam berish qiyin paytlarda hayotni himoya qilishi, ish joylarini saqlab qolishi va iqtisodiy faoliyatni davom ettirishi mumkin.

Kichik biznesning bozorga kirishi va raqobatbardoshligini kengaytirishga yordam berish uchun bozor aloqalarini, tarmoq imkoniyatlarini va eksportni osonlashtirishni rag'batlantirish.

- Texnologiyani qabul qilish: kichik biznesning mahsuldorligi va raqobatbardoshligini oshirish uchun raqamli texnologiyalar, elektron tijorat platformalari va innovatsion vositalarni o'zlashtirishni rag'batlantirish.

Kichik biznesning imkoniyatlarini kengaytirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va ularning o'sishi uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish orqali iqtisodlar ushbu korxonalar salohiyatidan iqtisodiy rivojlanish, ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalarni rag'batlantirish, barqaror va inklyuziv jamiyatlar qurish uchun foydalanishi mumkin.

Albatta, bu yerda kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishdagi rolini yanada oshirish bo'yicha qo'shimcha tushunchalar mavjud:

Raqamlashtirish va elektron tijorat: Kichik biznes o'rtasida raqamli transformatsiyani rag'batlantirish va elektron tijoratni o'zlashtirishni rag'batlantirish bozor imkoniyatlarini kengaytirish, operatsion samaradorlikni oshirish va raqobatbardoshlikni oshirish imkonini beradi. Raqamli ko'nikmalar, onlayn marketing va elektron tijorat platformalarida treninglar o'tkazish kichik biznesga o'sish uchun texnologiyadan foydalanish imkoniyatini beradi.

Transport, energetika, telekommunikatsiya va keng polosali ulanish kabi tegishli infratuzilmani ta'minlash kichik biznesning samarali faoliyat yuritishi, bozorlarga chiqishi va resurslardan foydalanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Shaharda ham, qishloqda ham infratuzilmani rivojlantirishga sarmoya kiritish kichik biznesni rivojlantirish uchun qulay muhit yaratishi mumkin.

Davlat xaridlarida kichik biznesga ustuvor ahamiyat beradigan siyosatni amalga oshirish ularga davlat shartnomalarini ta'minlash, tajriba orttirish va biznes portfelini kengaytirish imkoniyatlarini yaratishi mumkin. Kichik va o'rta korxonalar (KO'B) uchun davlat xaridlarining bir foizini ajratish sektorda o'sish va innovatsiyalarni rag'batlantirishi mumkin.

Kichik biznes uchun maxsus ishlab chiqilgan eksportni rag'batlantirish dasturlari, savdo missiyalari, savdo yarmarkalari va bozorga kirish tashabbuslarini taklif qilish ularga xalqaro bozorlarni o'rganish, eksportni oshirish va daromad oqimlarini diversifikatsiya qilishda yordam beradi. Eksportni rag'batlantirish, savdoni moliyalashtirishni qo'llab-quvvatlash va bozor ma'lumotlarini taqdim etish kichik biznesning global savdodagi ishtirokini osonlashtirishi mumkin.

Agrobiznes, ijodiy industriyalar, texnologiya startaplari va turizm kabi kichik biznes faoliyat yuritayotgan muayyan tarmoqlarning o'ziga xos ehtiyojlarini qondirish uchun qo'llab-quvvatlash dasturlarini moslashtirish ularning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini maksimal darajada oshirishi mumkin. Maqsadli yordam ko'rsatish, sohaga oid o'qitish va bozorni rivojlantirish tashabbuslari asosiy tarmoqlarda o'sish imkoniyatlarini ochishi mumkin.

Bilim almashish platformalari, biznes tarmoqlari, sanoat assotsiatsiyalari va murabbiylik dasturlarini tashkil etish kichik biznes o'rtasida o'rganish, hamkorlik va innovatsiyalarni osonlashtirishi mumkin. Bilim almashish, ilg'or tajribani tarqatish va tengdoshlarni qo'llab-quvvatlash uchun imkoniyatlar yaratish kichik korxonalarining imkoniyatlari va raqobatbardoshligini oshirishi mumkin. Kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini baholash uchun aniq ko'rsatkichlar va ko'rsatkichlarni ishlab chiqish, masalan, ish o'rinlari yaratish, daromadlarni shakllantirish, innovatsiyalar ishlab chiqarish va ijtimoiy qiymat yaratish taraqqiyotni kuzatish va tadbirlar samaradorligini baholash uchun juda muhimdir. Muhim ko'rsatkichlar bo'yicha muntazam ravishda monitoring va hisobot berish dalillarga asoslangan qarorlar qabul qilish va strategik tuzatishlar haqida ma'lumot berishi mumkin.

Ushbu qo'shimcha strategiyalarni amalga oshirish, qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirish va kichik biznesning rivojlanishi uchun qulay ekotizimni qo'llab-quvvatlash orqali iqtisodlar iqtisodiy o'sish, ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalar va barqaror rivojlanish katalizatorlari sifatida kichik korxonalarining to'liq salohiyatini ochib berishi mumkin.

Sanoat klasterlarini rivojlantirish: Kichik bizneslar birgalikda joylashishi, resurslarni bo'lishishi va loyihalarda hamkorlik qilishi mumkin bo'lgan sanoat klasterlarini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash innovatsiyalarni, bilimlarning tarqalishini va aglomeratsiya iqtisodiyotini rag'batlantirishi mumkin.

Strategik sektorlarda klaster rivojlanishini rag'batlantirish jamlangan geografik hududda kichik biznes uchun sinergiya va raqobatdosh ustunliklarni yaratishi mumkin.

Kichik biznesning imkoniyatlarini kengaytirishga ustuvor ahamiyat berish nafaqat ularning rivojlanishi uchun foydali, balki butun jamiyatga foyda keltiradigan barqaror va inklyuziv iqtisodiyotni barpo etish uchun ham muhim ahamiyatga ega. Barqaror daromad oqimlari va biznes imkoniyatlarini yaratishi mumkin.

Sotuvchilarni ro'yxatga olish tizimlari, imtiyozli xarid siyosati va yetkazib beruvchilarning xilma-xilligi dasturlarini ishlab chiqish kichik biznesning davlat shartnomalarida ishtirokini oshirishi mumkin.

Ma'lumotlarga asoslangan qarorlar qabul qilish: Kichik biznes egalari o'rtasida ma'lumotlar savodxonligi, tahliliy ko'nikmalar va dalillarga asoslangan qarorlar qabul qilish amaliyotini targ'ib qilish ularning bozor tendentsiyalari, mijozlarning xohish-istaklari va operatsion samaradorligini tahlil qilish qobiliyatini oshirishi mumkin. Kichik biznesni strategik rejalashtirish, marketing kampaniyalari va mijozlar tushunchalari uchun ma'lumotlardan foydalanishga rag'batlantirish ularning raqobatbardoshligi va qarorlar qabul qilish samaradorligini oshirishi mumkin.

Ushbu qo'shimcha strategiyalarni qabul qilish, kichik biznesning rivojlanishi uchun qo'llab-quvvatlovchi ekotizimni qo'llab-quvvatlash hamda siyosat va tashabbuslarni ularning noyob ehtiyojlariga moslashtirish orqali iqtisodlar kichik korxonalarining faol hissasi orqali barqaror o'sish, yangi ish o'rinlari yaratish va farovonlikni oshirishi mumkin. Kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishdagi hal qiluvchi rolini e'tirof etish va ularni rivojlantirish imkoniyatlarini kengaytirish shaxslar, jamoalar va butun jamiyat uchun foydali bo'lgan barqaror, inklyuziv va innovatsiyalarga asoslangan iqtisodiyotlarni barpo etishda muhim ahamiyatga ega.

Kichik biznes uchun hamkorlik qilish, tajriba o'tkazish va innovatsiyalarni kengaytirish uchun qulay muhit yaratish iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, yangi ish o'rinlari yaratish va rivojlanayotgan tarmoqlarda raqobatbardoshlikni oshirishi mumkin. Doiraviy biznes modellarini qabul qilish kichik korxonalar uchun barqarorlik, xarajatlarni tejash va bozorni farqlash imkonini beradi. Kichik biznesda resurslar samaradorligi, chiqindilarni kamaytirish va mahsulotlarni qayta ishlash kabi aylanma iqtisodiyot tamoyillarini ilgari surish atrof-muhitga ta'sirni minimallashtirish, resurslarni tejash va biznes uchun yangi imkoniyatlar yaratish imkonini beradi. Tabiiy ofatlarga chidamlilikni oshirish inqiroz davrida tirikchilik vositalarini, aktivlarini va jamiyat farovonligini himoya qilishi mumkin.

Tabiiy ofatlarga tayyorgarlik rejalari, sug'urta qoplamalari va xavflarni kamaytirish strategiyalari orqali kichik biznesda barqarorlikni oshirish korxonalarini tabiiy ofatlardan, iqtisodiy tanazzuldan va kutilmagan qiyinchiliklardan himoya qilishi mumkin. Kichik sayyohlik korxonalarini kengaytirish inklyuziv o'sishni, yangi ish o'rinlarini yaratishni va maqsadli raqobatbardoshlikni oshirishi mumkin. Butik mehmonxonalar, mahalliy turoperatorlar va hunarmandchilik do'konlari kabi turizm sohasida kichik biznesni qo'llab-quvvatlash barqaror turizm amaliyotini targ'ib qilish, madaniy merosni saqlash va mezbon jamoalar uchun daromad keltirishi mumkin. Xilma-xillikni qamrab olish innovatsiyalarni, xodimlarni jalb qilishni va kichik korxonalarda raqobatbardoshlikni oshirishi mumkin.

Kichik biznesda xilma-xillik va inklyuzivlik dasturlarini amalga oshirish, gender tengligi, inklyuzivlik va barcha xodimlar uchun teng imkoniyatlarni rag'batlantirish turli xil ishchi kuchini qo'llab-quvvatlashi, ijodkorlikni oshirishi va tashkilot faoliyatini yaxshilashi mumkin.

Xalqaro hamkorlikni rivojlantirish globallashtirish iqtisodiyotda kichik korxonalar uchun sinergiya, yangi imkoniyatlar va o'zaro manfaatlar yaratishi mumkin. Elektron tijoratni ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash: Kichik biznesga elektron tijoratdagi ishtirokini olish, onlayn kanallarini rivojlantirish va elektron savdo platformalaridan foydalanishga yordam berish mijoz doirasini olishi, yangi daromad olish va daromad o'sishini mumkin bo'lgan bozor savdosi. Elektron tijoratni boshqarishni qo'llab-quvvatlash kichikga global kompyuter bozorga kirish va samarali foydalanish imkonini beradi.

Turli mamlakatlarning kichik bizneslari o'rtasida transchegaraviy hamkorlik, bilim almashinuvi va hamkorlikni o'rnatishga ko'maklashish bozorga kirishni, innovatsiyalarni almashishni va madaniy

tushunishni kuchaytirishi mumkin. Ushbu strategiyalar, agar samarali amalga oshirilsa, kichik biznesga iqtisodiy rivojlanish, innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash va biznes va umuman jamiyat uchun foydali bo'lgan barqaror, inklyuziv iqtisodlarni qurish uchun yanada kuchayishi mumkin.

Iqlim o'rnatish uchun imkoniyatlar strategiyalari: Kichik biznesga iqlim o'zgartirish strategiyalari, sog'lomlashtirish dasturlari va ekologik muammolarni yumshatish uchun qabul qilishda yordam berishni qo'llab-quvvatlash, atrof-muhitga ta'sir ko'rsatish va iqlimiy vaziyatni yaxshilashshi mumkin. Iqlimga yordamlikni qo'llab-quvvatlashni osonlik bilan bog'liq bo'lishlardan himoya qilish va himoya qilishga o'qishga berishi mumkin.

Ushbu qo'shimcha strategiyalarni kichik biznesni qollab-quvvatlash strategiyasi, dastur va tashabbuslarga kirish orqali iqtisodlar tadbirkorlik ruhi, innovatsion biznes va kichik iqtisodiy iqtisodiy ta'sirdan foydalanish, yangi ish o'rinlarini yaratish va barcha imkoniyatlarni ishga solish mumkin. Kichik korxonalar uchun maqsadli qo'llab-quvvatlash, resurslar va qulay sharoitlarni ta'minlash, rivojlanayotgan iqtisodiy landshaftda o'sish va farovonlik dvigatellari sifatida ularning to'liq salohiyatini ochishi mumkin.

Kichik biznesdan madaniy mahsulotlar, ijodiy mahsulotlar va hunarchilik eksportini etkazib berish, madaniy turizmni saqlashi va eksportdan daromad olishi mumkin. Madaniy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash an'anaviy hunarmandchilikni saqlab qolish, madaniy merosni boyitish, madaniy hunarmandlar va ijodkorlar uchun kundalik turmush sharoitini tiklaydi.

Kichik biznesda rivojlanayotgan iqtisodiy manzaradagi vaziyatni saqlab qolish va jamiyat farovonligini ta'minlovchi mustahkam, inklyuziv va iqtisodiy iqtisodiyotni barpo etishda muhim korxonaga.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Kichik biznes iqtisodiyotni rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynab, yangi ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalar, iqtisodiy o'sish va jamiyat farovonligiga katta hissa qo'shmoqda. Kichik biznesni kuchaytirish va qo'llab-quvvatlash orqali siyosatchilar, manfaatdor tomonlar va jamoalar barqaror iqtisodiy rivojlanish va inklyuziv o'sish potentsialini ochishlari mumkin. Iqtisodiyotni rivojlantirishda kichik biznesning rolini oshirishda e'tiborga olinadigan asosiy jihatlar:

****Ish o'rinlari yaratish:**** Kichik biznes, ayniqsa, mahalliy iqtisodiyotlarda ish o'rinlari yaratishga katta hissa qo'shmoqda. Qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish, resurslardan foydalanish, o'qitish va moliyaviy rag'batlantirishni ta'minlash orqali kichik biznes o'z faoliyatini kengaytirishi, ko'proq xodimlarni yollashi va bandlik o'sishini rag'batlantirishi mumkin.

****Tartibga solish muhiti:**** Qulay tartibga solish muhitini yaratish, litsenziyalash tartib-qoidalarini soddalashtirish, byurokratik to'siqlarni kamaytirish va me'yoriy-huquqiy hujjatlarga rioya qilish choralarni kuchaytirish kichik biznesni qonuniy talablarni bajarishda qo'llab-quvvatlashi, ularga rioya etilishini rag'batlantirishi va tadbirkorlik va tadbirkorlikni rag'batlantiradigan qulay ishbilarmonlik muhitini rag'batlantirishi mumkin. Sarmoya.

****Moliya va resurslardan foydalanish imkoniyati:**** Kichik biznesning rivojlanishi va rivojlanishi uchun moliya, biznesni qo'llab-quvvatlash xizmatlari, texnik yordam va murabbiylik dasturlariga kirishni yaxshilash zarur. Sarmoyaga kirishni osonlashtirish, tarmoq imkoniyatlarini kengaytirish va o'quv dasturlarini taqdim etish kichik biznes egalariga qiyinchiliklarni engish, o'z faoliyatini kengaytirish va uzoq muddatli muvaffaqiyatlarga erishish imkonini beradi.

****Eksportni rag'batlantirish:**** Kichik biznesning jahon bozorlariga chiqishiga ko'maklashish, eksportga yordam ko'rsatish, bozorga kirishni qo'llab-quvvatlash, savdoni rag'batlantirish dasturlari va salohiyatni oshirish tashabbuslari kichik biznesga xalqaro imkoniyatlardan foydalanish, mijozlar bazasini kengaytirish, savdo va eksport faoliyatini oshirish orqali iqtisodiy o'sishga hissa qo'shadi.

Kichik biznesni maqsadli siyosatlar, salohiyatni oshirish tashabbuslari, tartibga solish islohotlari va bozorga kirish imkoniyatlari orqali qo'llab-quvvatlash inklyuziv iqtisodiy rivojlanishga turtki

beradigan, barqarorlikni kuchaytiruvchi va barcha manfaatdor tomonlarning farovonligini rivojlantiruvchi jonli tadbirkorlik ekotizimini rivojlantirishi mumkin.

Kichik biznesning iqtisodiy rivojlanishdagi muhim rolini e'tirof etadigan yaxlit yondashuvni qo'llash orqali siyosatchilar, manfaatdor tomonlar va jamoalar kichik korxonalarining iqtisodiy o'sish, ish o'rinlari yaratish, innovatsiyalar va barqaror farovonlik dvigatellari sifatidagi salohiyatidan foydalanishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Baxtiyorovna, U. O. (2024). Kichik Biznesni Rivojlantirish Qambag'allikni Qisqartirish Yuli. *Journal Of Innovations In Scientific And Educational Research*, 7(2), 171-176.
2. Baxtiyorovna, U. O. (2024). Raqamlashtirishning Tadbirkorlik Va Kichik Biznesni Rivojlantirishiga Ta'sirini Baholash. *Journal Of Innovations In Scientific And Educational Research*, 7(2), 177-182.
3. Olim, M., & Baxtiyorovna, U. O. (2023). Kichik Biznesni Rivojlantirishda Xorijiy Davlatlar Tajribasi. *The Journal Of Economics, Finance And Innovation*, 758-766.
4. Olim, M., & Bakhtiyorovna, U. A. (2023). The Importance Of Small Industry Zones In The Development Of Regions. *The Journal Of Economics, Finance And Innovation*, 218-224.
5. Anderson, A. R., Li, J. H., Harrison, R. T., & Robson, P. J. (2003). The increasing role of small business in the Chinese economy. *Journal of Small Business Management*, 41(3), 310-316.
6. Thurik, R., & Wennekers, S. (2004). Entrepreneurship, small business and economic growth. *Journal of small business and enterprise development*, 11(1), 140-149.
7. Ribeiro-Soriano, D. (2017). Small business and entrepreneurship: their role in economic and social development. *Entrepreneurship & Regional Development*, 29(1-2), 1-3.
8. Amini, A. (2004). The distributional role of small business in development. *International Journal of Social Economics*, 31(4), 370-383.
9. Acs, Z. J. (1992). Small business economics: A global perspective. *Challenge*, 35(6), 38-44.
10. Baxtiyorovna, U. O. (2025). SAMARQAND VILOYATIDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH. *Gospodarka i Innowacje.*, 55, 19-23.
11. Haitovna, S. M., & Komiljon o'gli, E. A. (2025). KICHIK VA ORTA BIZNESNING MILLIY IQTISODIYOTDAGI ORNI VA AHAMIYATI. *Modern education and development*, 18(3), 235-242.
12. Latayibxonovna, A. M. (2024). JAHONNING RIVOJLANGAN MAMLAKATLARIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI RIVOJLANTIRISHDAGI INVESTITSIYALARNING O'RNI. *JOURNAL OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH*, 1(4), 220-225.
13. Baxtiyor o'g'li, I. B. (2024). O'ZBEKISTIONDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARALARI. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4(11), 213-219.
14. Marufjon o'g'li, M. O. (2024). MINTAQA IQTISODIYOTIDA INNOVATSION RIVOJLANISH (XORIY TAJRIBASI). *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 18(3), 59-63.
15. Pozilovich, K. J. (2024). O'ZBEKISTIONDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI. *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*, 4(11), 418-423.

